

PARTS PROJECT

Collecting Collection

De Doos (The Box)

22

Artists

Josefin Arnell

Martha Colburn

Astrit Ismaili

Laura Jatkowski

Lucas Michael

Julika Rudelius

Nora Turato

COLLECTING COLLECTION

DE DOOS (THE BOX)

TIME-BASED MEDIA WORKS FROM THE COLLECTION FRITS BERGSMAN

Verzamelen Verzameling - De Doos

The Box: voor iemand die opgroeide in de jaren 90 een fenomeen. Een onuitputbare bron van muziek om achterover hangend, tosti-etend naar te kijken. Dit televisiekanaal zond namelijk videoclips uit en was daarmee de voorganger van *on demand* kijken en luisteren. Je kon de volgorde niet bepalen maar wel bellen of sms'en om een clip aan te vragen. Alleen door langdurig op de bank te liggen, kreeg je ook te zien wat je wilde: die ene videoclip. De herinnering aan dit trage verwerken van bewegend beeld doet me denken aan deze tentoonstelling. Het trage verwerken staat namelijk in schril contrast met de snelle manier waarop bewegend beeld nu verwerkt wordt. Niet alleen in een tentoonstelling maar overal. Het heeft zijn weerslag op de manier waarop je naar een tentoonstelling met videokunst kijkt. De hang naar het fysiek tastbare neemt steeds verder af. Veel kunst wordt digitaal verhandeld en de kunst die enkel in de digitale wereld bestaat, neemt in aandeel toe. Verzamelaar Frits Bergsma bergt zijn verzameling op in een plastic krat van bescheiden formaat: de doos. En in die doos zitten certificaten, usb-sticks, en een koptelefoon. Elk werk past in je handen en geeft zichzelf niet meteen prijs. Het gaat om de eenen en de nullen die op de digitale drager staan.

4

De collectie van Frits Bergsma maakte een grote ontwikkeling door met aankopen bij Galerie Juliette Jongma. Zij exploreerde ontwikkelingen in de internationale hedendaagse kunst waar in de periode van het bestaan van de galerie (2004-2018) nogal wat gebeurde op het gebied van performance en videokunst. Deze ontwikkeling is ook terug te zien in het (post)academische kunstonderwijs en heeft Bergsma gebracht tot zijn verzameldrang in die richting. Elke toevoeging wordt door hemzelf beoordeeld als autonoom. 'Eigenlijk past alles goed in de collectie omdat het mijn eigen keuze is', aldus de verzamelaar.

Als je vanuit deze verzameling een tentoonstelling maakt, rijst de vraag hoe de werken in elkaar grijpen. Ze onthullen allemaal een pijnpunt, onmogelijkheid of dubbelzinnige betekenis. Waar in meer klassieke videokunst de schok uitging van de krachtmeting met elementen, verhoudingen van het lichaam tot de ander (denk aan Vito Acconci, Bruce Nauman, Marina Abramovic), is er in deze selectie een schok die danige nieuwsgierigheid wekt en het niet-kijken onmogelijk maakt. Bergsma omschrijft het als een combinatie van identiteit, opgroeien, acceptatie en gender die de werken samenbrengt. Vaak is een impressie genoeg om wel of niet verder te kijken. Dat maakt dan ook meteen duidelijk hoe een video in deze tijd functioneert: niet om integraal te bekijken maar om de kijker mee te voeren en vervolgens niet meer los te laten. Daarom is de tentoonstelling zo ingericht en geprogrammeerd dat deze je meeneemt langs de kunstwerken. En mocht je aandacht verslappen en je blik afdwalen naar het volgende werk, dan is dat een gevolg van de krachtmeting tussen de verschillende films.

De video die mij het meest intrigeert is van Josefin Arnell waarbij het hysterisch lachen een contrast vormt met het geforceerd overgeven. In een park op een trapje zitten drie jonge mensen. Opeens beweegt de camera naar beneden en zie je de vaal gekleurde plassen kots onder hen liggen, een traptrede lager. Het overgeven brengt een lichamelijk ongemak over en de montage is rauw alsof je er zelf naast staat. In diezelfde rauwe beeldtaal werkt Martha Colburn die een verhaal brengt over Mexicaanse worstelaars en hun seksualiteit. De korzelige soundtrack vult de geanimeerde beelden perfect aan. In de voyeuristische film over vier jongens door Julika Rudelius komt de boodschap ook ongepolijst over. 'Het is jouw vriendin, ik ben een goede vriend, wie neem je het meest kwalijk?' zegt een van de jongens over het overspel met de partner van zijn vriend. Het is een herkenning van de vervorming van seksuele en morele waarden die in het licht van openbaringen van ongewenst (seksueel) gedrag knettert van relevantie.

Veel gestileerder en poëtischer zijn de films van Laura Jatkovski, Astrit Ismaili en Lukas Michael. Ze vertellen over lichamelijkheid en interactie tussen mensen. Van een zoenend stel tot een dans met kruiwagens, of met een groep dansende vrouwen die zich volledig in de performance lijken te verliezen. Deze kunstwerken geven een inkijkje in Bergsma's fascinatie voor performance. Het zijn registraties van een intieme handeling waar vaak ook een dubbelzinnige lading aan wordt gegeven door muziek en montage. Kijk je bijvoorbeeld naar het liefkozende stel in Michael's film, dan zie je dat de opname eerst vooruit en vervolgens achterstevoren wordt afgespeeld. De kus gaat als een jojo op-en-neer. De tot grafische beelden teruggebrachte performance van Nora Turato doet de menselijke gedaante in deze tentoonstelling verdwijnen maar roept gelijktijdig nog meer vragen op over de betekenis van de boodschap en de rol van de performer daarin.

Al deze kunstwerken blijven onzichtbaar totdat de usb-stick wordt geactiveerd. Wil je een kunstwerk dan niet zien nadat het tot je verzameling is toegetreten? 'Nee' antwoordt Frits Bergsma in het radioprogramma De Avonden. Hij heeft er geen behoefte aan om het vaak te zien. De ontmoeting met een kunstwerk wordt extra bijzonder als het tentoongesteld is; niet in de voor jou bekende omgeving, aldus de verzamelaar. Een interessante gedachte over de idee van een tentoonstelling. Het 'laten zien' of tonen is daarvan namelijk de kern. In die zin kijken we over de schouder van de verzamelaar mee en zien wij de nieuwe perspectieven nu net zoals hij dat zelf doet.

Menno Dudok van Heel, kunsthistoricus

Gag Reflex/I wanna puke in heaven. 2016

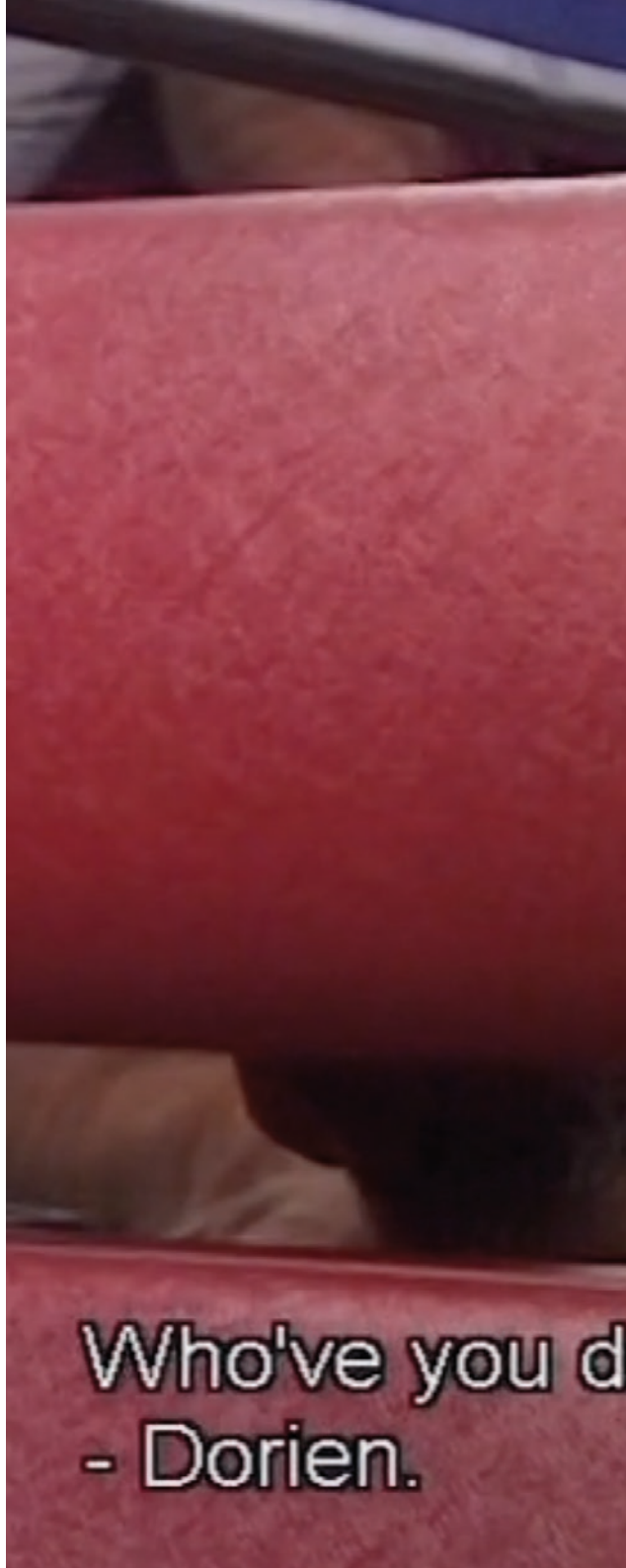
JOSEFIN ARNELL

10:43 min

Train, 2001
JULIKA RUDELIUS
6:20 min

one it with then?

ZATERDAG

Er was er een die graag op zaterdag kwam. Naar de galerie. Hij kwam binnen, ging zitten en wilde weten. Alles weten. Wat er te zien was, wat er te doen was, maar vooral wat je te brengen had. Vaak zei hij zelf niks. Maakte slechts aansporende opmerkingen als 'denk je, vind je dat' en knikte soms aanmoedigend. Ook liet hij gerust ellenlange pauzes vallen waarbij je je afvroeg of hij uitgepraat was of nadacht. Daarna liet hij je gerust verder praten tot je een ons woog en taaide 'm dan weer af. Ik moet erover nadenken, zei hij vaak. Ik sloeg dan mijn krant weer open en las de zaterdag editie verder.

12

Vaak hoorde ik dan een tijdje niks, tot hij weer langskwam. Ik ben er nog steeds over aan het nadenken, zei hij dan. Als ik vervolgens opveerde om weer wat te vertellen zei hij 'Ik

moet gaan, we hebben het er nog wel over.' Dit patroon herhaalde zich vele malen. Tot het moment waarop 'Ik doe het!' uit zijn mond klonk. Ineens was dan de kogel door de kerk en hij spurte dan weer weg.

SATURDAY

There was this man who liked to come on Saturdays. To the gallery. He came in, sat down and wanted to know. Know everything. What there was to see and to do, but especially what you had to say. Most of the time he said nothing. Only made encouraging remarks like: "All right...", or "You think so...", sometimes nodding by way of confirmation. He would also pause for ages, making you wonder whether he had nothing more to say or was just thinking. Then he would let you carry on till you were blue in the face and buzz off. "I have to think about it", he often said. And I would return to my newspaper and continue reading the Saturday edition. Usually I heard nothing for a while, until he dropped in again. "I'm still thinking about it", he would say. When I was about to make some enthusiastic remark, he would say: "I have to go. We'll talk about it later". It was a recurring pattern. Until he said: "I'll do it!" Suddenly the die was cast and he dashed off again. Frits must have built up a considerable collection of contemporary art in 20 years, almost exclusively made up of complex works. Complex is what we call anything that does not fit within four slats, flat against the wall. Frits had

Frits heeft, denk ik, in twintig jaar tijd een aanzienlijk collectie hedendaagse kunst aangelegd, met bijna alleen maar complexe werken. Complex noemen wij alles wat niet meer binnen vier latten, plat tegen de muur aan past. Frits had er inmiddels oog voor. Als je al zo lang verzamelt en alles wel zo'n beetje voorbij hebt zien komen wordt je smaak steeds exclu-

siever. Dat was ook waarom wij galeriehouders wisten dat Frits als verzamelaar broodnodig en ook bijzonder was. Er zijn er niet zoveel van dat type.

Ik herinner me de tijd toen ik nog voor een andere galerie werkte en ook weleens op zaterdag aanwezig was. Hij kocht een videowerk, dat *De Kus* heette. Je zag een knappe jongeman een vrouw van in de vijftig zoenen. Om heel eerlijk te zijn begreep ik dat werk toen niet, vond het zelfs een beetje vies. Inmiddels begrijp ik het des te beter. Ook ik bevind mij inmiddels in een andere fase van het leven. Frits kocht het, hij zag iets wat ik op die leeftijd nog niet onderschepte.

Toen ik mijn eigen galerie had en Frits dus met regelmaat langskwam op zaterdag was het

developed an eye for it. When you have been a collector for so long and have seen just about everything, your taste tends to become more and more exclusive. That was the very reason why we, gallery owners, knew that as a collector Frits was both vital and special. This type is rare.

I remember the time when I worked for another gallery, sometimes on Saturdays. He bought a video work called *The Kiss*. You saw a handsome young man kissing a woman in her fifties. To be quite honest, I did not understand the work at the time; I even found it revolting in a way. But I understand it all the better, now that I find myself at a different stage of life. Frits bought it, seeing something I did not yet grasp when I was younger. When I had my own gallery and Frits would come by regularly on Saturdays, it was as if he had decided that this was where the action was. It was flattering. It is what you need as a gallery. Not only with a view to selling works, but so that people believe in your programme, that you have an audience. That, strangely enough, people invest in objects that – unlike everything else in the universe – seem to emphasize their own voidness or confusion. I cannot think of another way to put it.

Art is as much about doubt as about belief. It tends to take you hostage,

alsof hij had besloten dat het bij ons gaande was en dat was vleierend. Als galerie heb je dat nodig. Niet alleen dat werken verkopen, maar dat er in je programma geloofd wordt, dat je toehoorders hebt. Dat er, heel gek, wordt geïnvesteerd in dingen die in contradictie tot al het andere in het universum zijn eigen waardeeloosheid, of verwarring benadrukt. Anders kan ik het niet zeggen denk ik.

Kunst gaat over twijfel dan wel geloof. Ze parkeert je klem, vraagt zich af en als het een beetje meezit, spot ze ook nog met de koper. Dat maakt het niet makkelijk, je vraagt namelijk toch een behoorlijk bedrag. Dat is nou eenmaal zo. Dat krijg ik ook niet altijd scherp uitgelegd.

De waarde van een werk wordt bepaald door de maker en de galeriehouder, dat is natuurlijk best raar. Dat vind ik zelf ook, zelfs toen ik al jaren als galeriehouder werkzaam was. Dat kan dus alleen maar als er mensen zijn die met je meegeloven en aan het eco-systeem meewerken, je doet het toch met z'n allen. Frits heeft een diawerk van Pablo Pijnappel gekocht voor een behoorlijk bedrag en dat aan

to interrogate you, and when the buyer is out of luck he will even be scoffed at. It makes you feel a bit uncomfortable because you ask a substantial amount of money. But that is the way it is. I usually feel unable to provide a palatable explanation. The value of a work is determined by the maker and the gallery owner, which is a bit odd, to say the least. I cannot agree more, as I did even when I had been working for many years as a gallery owner. So it is only possible if there are people who believe in you and are prepared to work with you on the ecosystem; after all, you are in it together. Frits once bought a slide work by Pablo Pijnappel for a considerable sum and then donated it to the Centre Pompidou. He also bought a Mike Pratt, even though we did not have a clue what it was; well, perhaps a filled sandwich with a branch on it? A fence made of PVC pipe fitted in his bedroom – and OK, let's have those slippers, too, a sculpture made of plaster with a condom in a prominent position. I am not sure who have visited Frits' home in recent years, but this rather modest man has some very outspoken works in his house. Meanwhile Frits has started his own gallery. Blood is thicker than water. When we spoke the other day, he was

het Centre Pompidou geschonken. Hij heeft Mike Pratt gekocht, ook al wisten wij allemaal nog niet wat het was, ja misschien een belegde boterham met een tak erop? Een hek van pvc buis paste wel in zijn slaapkamer, vooruit doe dan ook die slippers maar, een sculptuur van gips waar pontificaal een condoom in lag. Ik weet niet wie er allemaal de afgelopen jaren bij Frits thuis is geweest, maar deze best bescheiden man heeft in zijn huis heel uitgesproken werken.

Inmiddels is Frits zelf een galerie begonnen. Het bloed kruipt waar het kruipen kan. Toen ik 'm laatst sprak, had hij het over een vaste galerieruimte. Het enige waar hij geen zin in had, was om op zaterdag te werken. 'Dan lees je toch de krant,' opperde ik zachtjes.

Juliette Jongma

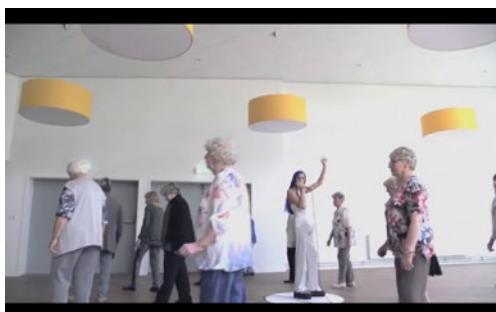
talking about a permanent gallery space. But the only thing he hated to do was to work on Saturdays. "Why not read the paper", I muttered.

Juliette Jongma

Kiss, 2001
LUCAS MICHAEL
3:15 min

Love Research, 2016
ASTRIT ISMAILI
4:20 min

Wine cork wrapped in paper towels and a condom, 2017
NORA TURATO
25:59 min

18

Gaffa hält das Selbst zusammen, 2018

LAURA JATKOWSKI

(music by Hauschka 'Agdam')

4:44 min

Secrets of Mexuality, 2003
MARTHA COLBURN
5:49 min

DE MUUR

Op een dag ging de telefoon. Ik had iemand aan de lijn die vroeg of het werk met de witte muur van Wjm Kok te koop was. Dat was zo. Daar moesten wij maar eens over praten. Nadat ik de telefoon had neergelegd, realiseerde ik mij dat ik zojuist met iemand had gesproken die de beeldkracht van een idee meer dan bovengemiddeld aanvoelt en dan zo'n idee ook nog krachtadig naar zich toe wil trekken. Wat een wonder van een bewonderenswaardige aankoop zou dat zijn!

22 Bij het werk 'White Monochrome Wall Painting' (2018) horen instructies van hoe het werk geïnstalleerd moet worden. De wand moest niet door de galerie zelf maar door een schildersbedrijf Simons B.V., Amsterdam gewit worden. Een dag na het witten kwam de kunstenaar met een tekstbordje waarop de titel van het werk en jaar stond vermeld. Dat kon ik ernaast hangen.

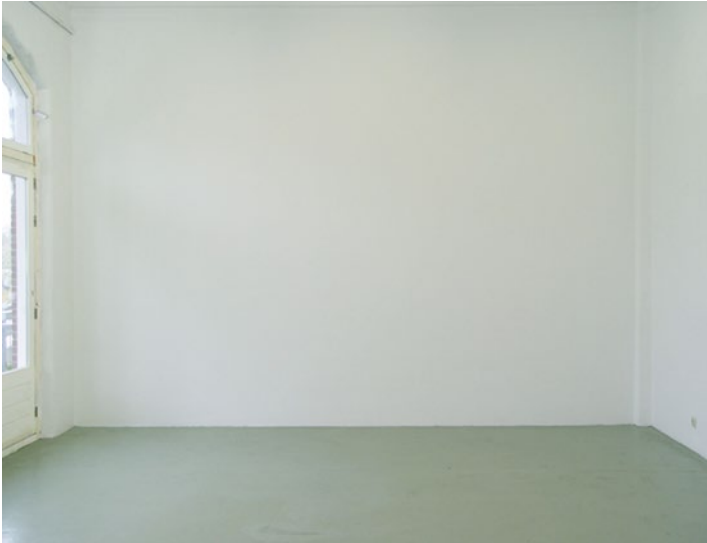
De man die ik aan de telefoon had was Frits Bergsma, die 'White Monochrome Wall Painting' (2018) nu in zijn verzameling heeft. Enige tijd geleden sprak ik hem in de galerie en hij vertelde enthousiast over hoe de witte muur van Wjm Kok voor hem een ultieme verzinnebeelding is van de kunst zoals wij die kennen; een 'lege muur' is een muur die gevuld moet worden en zonder dat is die betekenisloos. Dit uitgesproken conceptwerk zit nu in De Doos die

THE WALL

One day the telephone rang. There was someone on the line asking if the work with the white wall by Wjm Kok was for sale. It was. So we needed to talk about it. After I had put down the phone, I realized that I had just spoken to someone who has an above-average sense of the visual impact of a concept, and – what's more – wants to pursue it vigorously. What a miraculously admirable purchase that would be!

The work 'White Monochrome Wall Painting' (2018) comes with instructions as to how the work should be installed. The wall had to be whitewashed not by the gallery itself but by Simons B.V., a decorating business in Amsterdam. A day after they were finished, the artist came with a text plate stating the title and year of the work. I could hang it next to the wall.

The man I had on the phone was Frits Bergsma, who now has 'White Monochrome Wall Painting' (2018) in his collection. Some time ago we spoke in the gallery, and he talked with great fervour about how he experiences Wjm Kok's white wall as the ultimate symbolization

daarmee een klein beetje verder gevuld is; in de vorm van een certificaat met instructies op een velletje A4.

Kees van Gelder

of art as we know it; an 'empty wall' is a wall that needs to be filled and is meaningless without it. This undeniably conceptual work now has a place in The Box, thus making it a bit fuller – in the form of a certificate with instructions on a single sheet of paper.

Kees van Gelder

ADDRESS

Parts Project
Toussaintkade 49
2513 CL Den Haag
+31 (0)6 - 28 90 06 91
info@partsproject.nl
www.partsproject.nl

OPENING HOURS

Thursday - Saturday 12.00 - 17.00
Sunday 13.00 - 17.00

Brochure published in conjunction with the exhibition
PP22 Collecting Collection - The Box. A selection from the
Time-Based Media works collection Frits Bergsma at
Parts Project, The Hague, 24 April 2022 – 3 July 2022

Artists

Josefin Arnell
Martha Colburn
Astrit Ismaili
Laura Jatkowski
Lucas Michael
Julika Rudelius
Nora Turato

Text

Menno Dudok van Heel
Kees van Gelder
Juliette Jongma

Translation

Gerard van den Hooff

Design

Loes Schepens

Print

Edauw + Johannissen

Cover

Scetch box Loes Schepens

Thanks to the participating artists and their galleries

